

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Eurostat οι πληθυσμοί της Ευρώπης γερνάνε γρήγορα λόγω του χαμηλού ποσοστού γεννήσεων και του αυξανόμενου προσδόκιμου ζωής.

Η γήρανση είναι μια διαδικασία από την οποία κανείς δεν μπορεί να ξεφύγει. Ωστόσο, ο επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού διαφέρουν από άτομο σε άτομο όχι μόνο λόγω γενετικών παραγόντων αλλά επίσης εξαιτίας ενός συνδυασμού χαρακτηριστικών, όπως το επάγγελμα, το εισόδημα, ο τρόπος ζωής ή η ποιότητα της ζωής. Από κοινωνικής απόψεως, η δομή του πληθυσμού μπορεί να αποκλίνει σημαντικά μεταξύ των χωρών, ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης των δημογραφικών γεγονότων - όπως τα ποσοστά γονιμότητας και τα ποσοστά της μετανάστευσης - και άλλων παραγόντων, όπως οι επιλογές του τρόπου ζωής ή η αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης.

Η τρέχουσα δομή του πληθυσμού της ΕΕ χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα υψηλό πλήθος ανθρώπων που γεννήθηκαν τις δύο δεκαετίες μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, αν οπότε είχε λάβει χώρα έκρηξη γεννήσεων. Αυτή η γενιά -λεγόμενη και γενιά του baby-boom- αποτελείται από τις ομάδες του πληθυσμού που γεννήθηκαν από τα μέσα-τέλη του 1940 έως και τα τέλη του 1960. Οι πρώτοι της γενιάς baby-boom έχουν περάσει στις ημέρες στην συνταξιοδότηση. Οι προβολές πληθυσμού της Eurostat προβλέπουν ότι ο αριθμός των ατόμων ηλικίας άνω των 60 ετών θα αυξηθεί κατά περίπου δύο εκατομμύρια ετησίως κατά τις επόμενες δεκαετίες, ενώ ο πληθυσμός σε ηλικία εργασίας θα αρχίσει να συρρικνώνεται (ως αποτέλεσμα της μείωσης των ποσοστών γονιμότητας των γενεών μετά το babyboom). Αυτό θα οδηγήσει σε αύξηση του αριθμού των πολύ ηλικιωμένων (ηλικίας 80 ετών και άνω) με πολύ λιγότερους νέους που θα φροντίζουν γι 'αυτούς (είτε τα μέλη της οικογένειας είτε οι επαγγελματίες της υγείας).

Η μέση ηλικία χωρίζει την ηλικιακή κατανομή του συνόλου του πληθυσμού σε δύο ίσα μέρη, με το 50% των ατόμων κάτω από τη μέση ηλικία και το υπόλοιπο 50% παραπάνω. Ο μέσος όρος ηλικίας τη Ευρώπης των 27 την 1η Ιανουαρίου 2010 υπολογίστηκε σε 40,9 χρόνια.

Η μέση ηλικία των πληθυσμών των κρατών μελών της ΕΕ παρέμεινε αμετάβλητη στις χώρες για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία 1960 - 1980 (Πίνακας 1). Στα επόμενα έτη η μέση ηλικία του πληθυσμού της Ευρώπης των 27 άρχισε να αυξάνεται ραγδαία. Οι προβολές πληθυσμού της Eurostat (Europop2010) δείχνουν ότι ο ρυθμός με τον οποίο η μέση ηλικία αυξάνεται, θα υποχωρήσει πολύ λίγο στις

επόμενες δεκαετίες. Μέχρι το 2060 η μέση ηλικία του πληθυσμού της Ευρώπης των 27 αναμένεται να σταθεροποιηθεί στα 47,6 χρόνια, περίπου 15 χρόνια μεγαλύτερη την μέση ηλικία έναν αιώνα πριν.

Πίνακας 1 Εξέλιξη Μέσης Ηλικίας ανά Κράτος Μέλος 1960-2010

	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010
EU-27	:	:	:	:	:	:	:	36,5	38,0	39,5	40,9
BE	35,2	34,7	34,5	34,1	33,9	35,2	36,2	37,3	38,7	40,1	40,9
BG	30,3	31,8	33,2	33,6	34,1	35,1	36,5	38,0	39,1	40,7	41,4
CZ	33,2	33,7	33,5	32,7	32,8	33,9	35,1	36,2	37,3	38,7	39,4
DK	33,0	32,8	32,5	32,7	34,1	36,0	37,0	37,7	38,2	39,4	40,5
DE	34,8	34,5	34,0	35,2	36,6	36,9	37,6	38,2	39,8	41,8	44,2
EE	:	:	33,6	:	:	:	34,2	36,2	37,8	38,8	39,5
IE	:	:	:	:	:	:	29,1	30,8	32,4	33,5	34,3
EL	:	28,9	33,9	33,9	34,0	35,2	36,0	36,9	38,1	39,9	41,7
ES	:	:	:	30,1	30,5	31,8	33,4	35,4	37,4	38,6	39,9
FR ⁽¹⁾	33,0	32,8	32,5	31,6	32,2	33,5	34,7	35,9	37,3	38,6	39,8
IT	:	:	:	:	:	35,4	36,9	38,5	40,1	41,5	43,1
CY	:	:	:	:	:	:	:	32,0	33,3	35,0	36,2
LV	:	:	34,0	34,8	35,0	34,7	34,6	36,0	37,9	39,2	40,0
LT	:	:	30,7	31,5	31,7	31,9	32,4	33,9	35,8	37,7	39,2
LU	:	:	:	34,9	35,0	35,7	36,3	36,7	37,3	38,1	38,9
HU	32,0	33,3	34,1	34,2	34,3	34,9	36,1	37,6	38,5	38,9	39,8
MT	:	:	:	:	28,8	:	:	34,5	36,3	38,0	39,2
NL	28,7	28,5	28,5	29,2	31,2	32,9	34,4	35,8	37,3	38,9	40,6
AT	35,5	35,1	33,9	33,9	34,7	35,1	35,6	36,1	37,9	39,7	41,7
PL	26,4	27,5	28,3	28,2	29,4	30,7	32,2	33,7	35,1	36,5	37,7
PT	27,8	28,5	29,4	28,6	30,4	31,4	33,9	35,9	37,6	39,2	40,7
RO	:	:	30,9	30,8	30,5	31,6	32,6	34,0	34,4	36,4	38,3
SI	:	:	:	:	:	32,5	34,0	36,0	37,8	39,9	41,4
SK	27,5	27,9	28,3	28,1	28,7	30,0	31,2	32,4	33,9	35,3	36,9
FI	28,4	28,5	29,4	30,5	32,6	34,5	36,3	37,7	39,2	40,8	42,0
SE	36,0	36,3	35,5	35,3	36,0	37,6	38,4	38,4	39,3	40,1	40,7
UK	:	:	:	33,8	34,2	35,3	35,8	36,4	37,5	38,7	39,5
IS	25,6	24,2	24,3	25,2	26,7	28,1	29,8	31,3	32,8	34,1	34,8
LI	27,7	27,2	:	28,0	29,5	31,1	32,6	34,6	36,1	38,3	40,8
NO	34,3	34,2	33,0	32,2	33,2	34,5	35,3	36,0	36,7	37,8	38,6
CH	32,6	31,5	31,7	32,8	34,6	36,0	36,9	37,2	38,5	40,1	41,5
ME	:	:	:	:	:	:	:	:	:	34,5	35,6
HR	:	:	:	:	:	:	:	:	:	40,2	41,3
MK	:	:	:	:	:	:	:	30,7	32,3	34,2	35,8
TR	20,1	19,0	18,6	19,3	19,8	20,7	22,0	:	:	:	28,8

⁽¹⁾ 1960-1990, excluding overseas departments.

Πηγή: Eurostat

Με βάση και τον ως άνω πίνακα είναι σαφές ότι η μέση ηλικία στην Ελλάδα έχει αυξηθεί με ραγδαίο ρυθμό τις τελευταίες δεκαετίες με εκκίνηση το 1965 28,9 και εξέλιξη έως 41,7 το 2010.

Μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, η Σουηδία έφερε την υψηλότερη μέση ηλικία: 36,0 χρόνια την 1η Ιανουαρίου 1960. Στα μέσα της δεκαετίας του '90 αντικαταστάθηκε από την Ιταλία (38,5 χρόνια το 1995), η οποία με τη σειρά της

ξεπεράστηκε από τη Γερμανία, μία δεκαετία αργότερα (από 41,8 το 2005, ανήλθε σε 44,2 το 2010) (Πίνακας 2).

Πίνακας 2 Πληθυσμός Κρατών Μελών 2010

	Total population (1 000)	Aged 50-64 (% of total population)			Aged 65-79 (% of total population)			Aged 80+ (% of total population)		
		Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female
EU-27	501 101.8	19.1	9.3	9.8	12.7	5.7	7.0	4.7	1.6	3.1
BE	10 839.9	19.3	9.6	9.7	12.2	5.6	6.7	4.9	1.7	3.2
BG	7 563.7	20.8	9.8	11.0	13.7	5.7	8.0	3.8	1.4	2.4
CZ	10 506.8	20.8	10.1	10.7	11.7	5.0	6.7	3.6	1.1	2.4
DK	5 529.4	19.7	9.8	9.8	12.2	5.8	6.4	4.1	1.5	2.7
DE	81 802.3	19.3	9.6	9.7	15.6	7.2	8.4	5.1	1.6	3.5
EE	1 340.1	18.8	8.3	10.5	13.0	4.6	8.3	4.1	1.0	3.1
IE	4 467.9	16.0	8.0	8.0	8.5	4.1	4.5	2.8	1.0	1.8
EL	11 305.1	18.9	9.2	9.7	14.3	6.4	8.0	4.6	2.0	2.6
ES	45 989.0	17.4	8.5	8.9	12.0	5.4	6.6	4.9	1.7	3.1
FR	64 716.3	19.2	9.3	9.8	11.4	5.1	6.3	5.2	1.8	3.5
IT	60 340.3	19.0	9.2	9.7	14.5	6.5	7.9	5.8	2.0	3.8
CY	803.1	18.0	8.9	9.1	10.1	4.7	5.4	2.9	1.2	1.7
LV	2 248.4	18.5	8.2	10.3	13.4	4.8	8.7	3.9	0.9	3.0
LT	3 329.0	17.7	7.8	9.9	12.4	4.5	7.9	3.6	0.9	2.7
LU	502.1	17.8	9.1	8.7	10.3	4.7	5.6	3.6	1.2	2.5
HU	10 014.3	20.3	9.4	11.0	12.7	4.9	7.8	3.9	1.2	2.8
MT	414.4	21.3	10.6	10.7	11.5	5.1	6.3	3.3	1.2	2.1
NL	16 575.0	20.1	10.1	10.0	11.4	5.4	6.0	3.9	1.3	2.6
AT	8 375.3	18.4	9.0	9.3	12.8	5.8	7.0	4.8	1.5	3.3
PL	38 167.3	20.8	9.8	10.9	10.2	4.1	6.1	3.3	1.0	2.3
PT	10 637.7	18.6	8.9	9.7	13.4	5.9	7.5	4.5	1.6	2.9
RO	21 462.2	18.8	8.9	9.9	11.9	4.9	6.9	3.1	1.1	2.0
SI	2 047.0	20.3	10.3	10.1	12.6	5.4	7.2	3.9	1.1	2.8
SK	5 424.9	19.5	9.3	10.2	9.5	3.8	5.8	2.7	0.8	1.9
FI	5 351.4	21.7	10.8	11.0	12.4	5.6	6.8	4.6	1.4	3.2
SE	9 340.7	19.1	9.6	9.5	12.8	6.1	6.7	5.3	2.0	3.3
UK	62 008.0	18.1	8.9	9.2	11.8	5.5	6.3	4.6	1.7	2.9
IS	317.6	17.1	8.7	8.4	8.7	4.2	4.5	3.3	1.3	2.0
LI	35.9	20.5	10.4	10.1	10.3	4.8	5.4	3.2	1.1	2.2
NO	4 858.2	18.6	9.4	9.2	10.3	4.9	5.5	4.5	1.6	2.9
CH	7 785.8	19.1	9.6	9.6	12.0	5.5	6.5	4.8	1.6	3.1
ME	632.9	17.9	8.7	9.2	10.6	4.6	6.0	2.3	0.9	1.4
HR	4 425.7	20.2	9.8	10.4	13.7	5.7	8.0	3.5	1.1	2.5
MK	2 052.7	18.0	8.9	9.1	9.8	4.5	5.4	1.8	0.7	1.1
TR	72 561.3	12.4	6.2	6.3	5.8	2.6	3.2	1.2	0.4	0.8

Πηγή: EUROSTAT

Η Ευρώπη, όπως και πολλές άλλες περιοχές του πλανήτη, υφίσταται μια σημαντική αλλαγή στη δομή του πληθυσμού της. Οι Ευρωπαίοι ζουν περισσότερο και υγιέστερα από ποτέ και αυτό το αναμένεται να συνεχιστεί δεδομένης της διαρκούς προόδου της ιατρικής και της βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου.

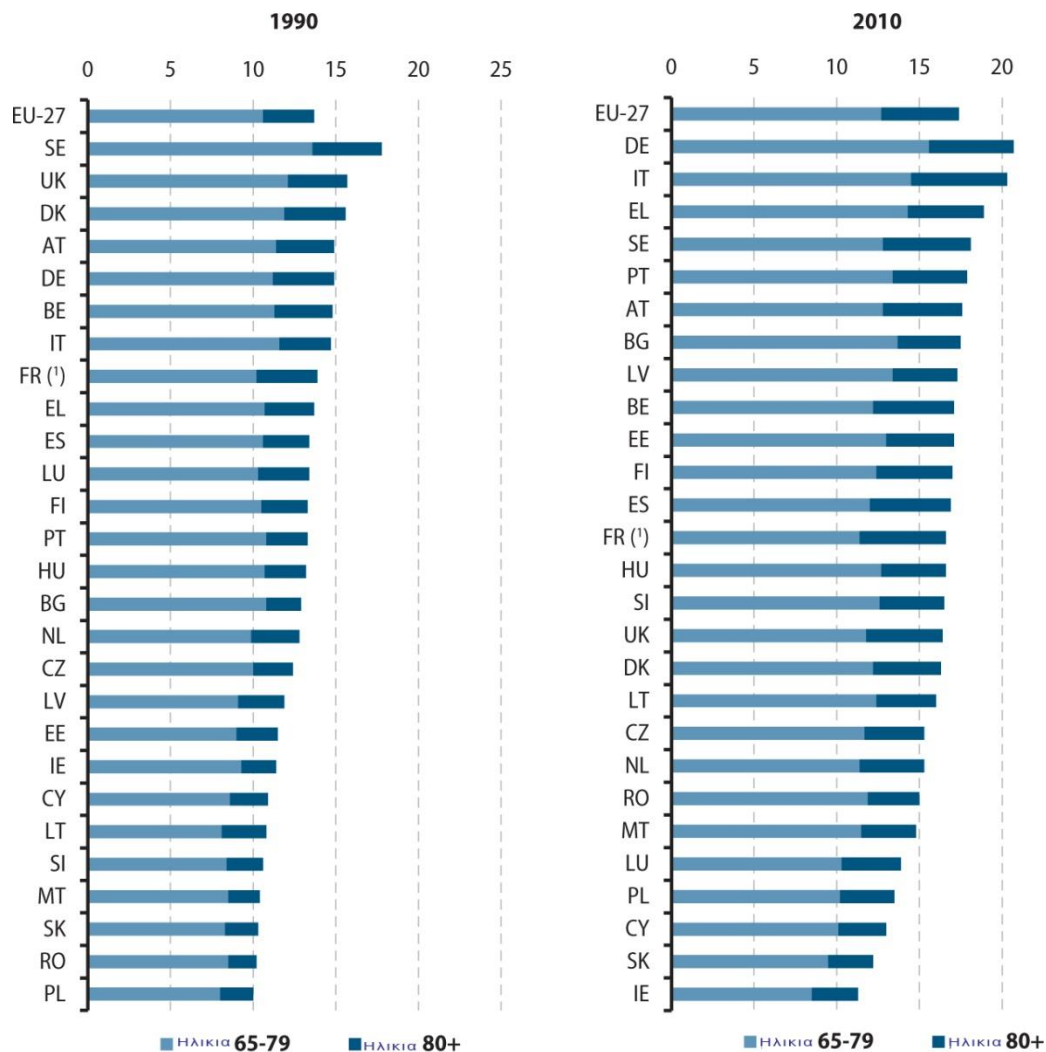
Ο πληθυσμός της Ευρώπης των 27 ανήλθε σε κατ'εκτίμηση σε 501.100.000 άτομα την 1η Ιανουαρίου 2010 εκ των οποίων περίπου 87,1 εκατομμύρια ήταν ηλικίας 65 ετών και άνω. Δύο από τα μεγαλύτερα πληθυσμιακά κράτη η Γερμανία και η Ιταλία χαρακτηρίζονται ως κράτη με

γηραιούς πληθυσμού. Υπολογίζονται 16.900.000 άτομα άνω των 65 ετών στη Γερμανία την 1η Ιανουαρίου 2010 και 12.2 εκατομμύρια στην Ιταλία.

Επιπλέον, οι γυναίκες τείνουν να ζουν περισσότερο από τους άνδρες το οποίο με βάση και τον προηγούμενο πίνακα είναι εμφανές ότι ισχύει και στην Ελλάδα. Ως αποτέλεσμα, η αναλογία των γυναικών σε σύγκριση με τους άνδρες αυξήθηκε από 1,1 για άτομα ηλικίας 50 έως 64, σε 1,2 για άτομα ηλικίας 65 έως 79, και σε 1,9 για υπερήλικες (άτομα ηλικίας 80 ή περισσότερα). Σε 12 χώρες ο αριθμός των υπερήλικων γυναικών ήταν τουλάχιστον διπλάσιος του αριθμού των πολύ ηλικιωμένων υπερήλικων ανδρών.

Είναι σαφές ότι, σημειώνεται μια πολύ σημαντική αύξηση του ποσοστού των ατόμων ηλικίας 65 ετών ή κατά τη διάρκεια της 20ετίας από το 1990 έως το 2010 (Πηγή: EUROSTAT

).

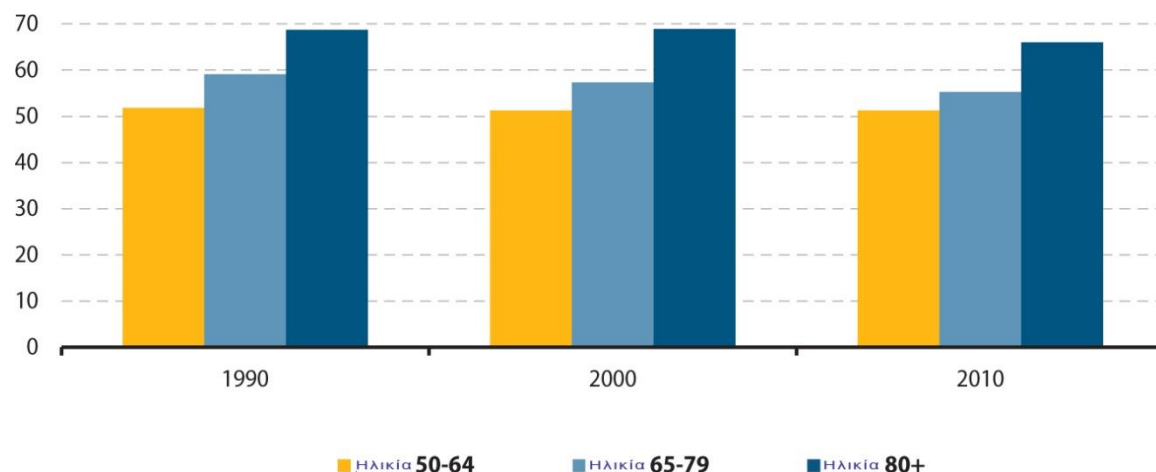
Πηγή: EUROSTAT

Διάγραμμα 1 Ποσοστό ηλικιωμένων άνω των 65 επί του πληθυσμού

Εντός της ΕΕ, το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω στο σύνολο του πληθυσμού αυξήθηκε κατά 3,7 ποσοστιαίες μονάδες κατά την υπό εξέταση περίοδο για να φτάσει 17,4%. Υπήρξε ιδιαίτερα ταχεία ανάπτυξη στις Σλοβενία, Γερμανία, Ιταλία, τα κράτη μέλη της Βαλτικής και την Ελλάδα, καθώς το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω στο σύνολο του πληθυσμού αυξήθηκε κατά τουλάχιστον πέντε ποσοστιαίες μονάδες. Στον αντίποδα, το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω αυξήθηκε κατά λιγότερο από μία εκατοστιαία μονάδα στη Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Λουξεμβούργο και τη Σουηδία, ενώ η Ιρλανδία ήταν το μόνο κράτος μέλος όπου αναφέρεται μείωση του ποσοστού των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω στο σύνολο του πληθυσμού (έστω και κατά 0,1 ποσοστιαίες μονάδες).

Παρά το γεγονός ότι υπήρχαν πολύ περισσότερες ηλικιωμένες γυναίκες από τους άνδρες, το διάγραμμα που ακολουθεί (Πηγή: EUROSTAT

δείχνει ότι ο αριθμός των ηλικιωμένων ανδρών αυξάνεται με ταχύτερους ρυθμούς κατά τη την περίοδο από το 1990 έως το 2010.

Πηγή: EUROSTAT

Διάγραμμα 2 Πορεία Αναλογίας Γυναικών ανά κατηγορία πληθυσμού άνω των 50

Επίσης, το ποσοστό στήριξης γονέων (που ορίζεται ως ο αριθμός των ατόμων ηλικίας 85 ετών και άνω ανά 100 άτομα ηλικίας 50 έως 64 ετών) μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αξιολογήσει την ενδοοικογενειακή ανάγκη στήριξη προς τα ηλικιωμένα μέλη τους. Πράγματι, θα γίνει όλο πιο σύνηθες για τους ανθρώπους σε ηλικία 50 έως 60 ετών να έχουν γονείς σε ζωή. Η αναλογία αυτή διαμορφώθηκε σε 11,0 για την Ευρώπη την 1η Ιανουαρίου 2010, με κορυφαίες τη Σουηδία, την Ιταλία και τη Γαλλία (13,0).